

Патријарх Порфирије: Вера је поверење! Вера подразумева заједницу!

Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије је началствовао 27. јула 2025. године светом Литургијом у цркви Светог архангела Гаврила у Београду.

Под сводовима велелепне задужбине знаменитих српских добротвора Милана и Радмиле Вукићевић, Светејшем Патријарху су саслуживали: протојереј-ставрофор Илија Шмигић, старешина храма; протојереј-ставрофор Ђуро Ђурђевић; јереји Горан Ђукић и Јован Бабић; протођакон Драган Радић; ђакони Марко Поповић и Василије Перић.

Благочестивом народу, сабраном у храму који је ктитор подигао у вечан спомен својих палих сабораца и хероја Великог рата, Светејши Патријарх је тумачио прочитано недељно јеванђељско зачало, које већ два миленијума надахњује небројене богочежњиве душе:

– У име Оца и Сина и Светог Духа. Браћо и сестре, у овом одломку из Јеванђеља по Матеју чули смо још једну причу везану за живот Господа нашег Исуса Христа. Чули смо још једну причу у којој Он показује љубав и чини милосрђе. Наиме, исцељује у два наврата најпре двојицу слепих, а онда и једног глувонеомог. Дакле, отвара и вид и слух људима који су без тих сваком

човеку потребних особина. Свакако да и ова прича има и своју унутарњу, духовну димензију, као и ону спољашњу. Спољашња димензија постоји да бисмо лакше били уведени у саму тајну Господа нашег Христа и то највећим даром који је сваки човек добио, а то јесте дар вере. И у овој причи главна тема из перспективе нас људи јесте вера, али из перспективе живог Бога, Господа нашег Спаситеља, Бога љубави, главна тема јесте управо Његова љубав. На самом крају Јеванђеља бележи јеванђелист да је Господ ишао и учио од села до села, од места до места, проповедао и исцеливао.

– Господ је, дакле, учио и беседио тако што је на исправан, богодоличан начин тумачио тајне вере које су биле забележене у Старом Завету. Међутим, будући да Он није никакав идеолог, није просто неки теоретичар који мудрује и размишља о тајни бића и о тајни света и има некакве своје ставове, него је Он живи Бог, Он показује да живот сваког од нас не може бити само идеја и идеологија, јер онда најчешће постане празна реч, него да оно што је истина вере мора бити потврђено, показано, проверено и посведочено животом, тј. у конкретној свакодневници вера и живот су једно те исто. Вера није, дакле, тек уверење у то да постоји нека виша сила која управља светом, која је снажнија и моћнија од нас људи и ми немамо друге него да јој се покоравимо, да чинимо све како бисмо је умилостивили и тако редом. Вера подразумева живот, вера је и знање, вера је и љубав. Све су то синоними једног те истог дара који смо добили од Бога, јер вера изнад свега и пре свега јесте однос и јесте заједница, као што је то у осталом вера и у нашем свакодневном животу, у нашој хоризонтали – поручио је Патријарх и нагласио:

– Шта значи вера? Вера значи поверење. Што је веће поверење то је приснији однос између оних између којих постоји поверење. Не постоји ништа страшније, верујем да ће се многи међу нама сложити, него да чујемо да нам неко каже: Ништа ти не верујем, шта год да урадиш, шта год кажеш, ништа ти не верујем! Дакле, тим Ништа ти не верујем! ја сам потпуно избрисао из егзистенције, из постојања, оног коме је та реч упућена или, пак, ако је упућена мени од неког то значи да је прекинут сваки однос, свака врста комуникације, свака врста општења. Дакле, вера је пре свега поверење и у конкретном случају, као и на безброј места у Јеванђељу. Зар, у готово сваком дијалогу који је претходио неком исцељењу, неком чуду, нисмо чули питање које Господ упућује оном који Га моли за помоћ: Верујеш ли да то могу учинити? Нека ти буде повери твојој. И не само да Господ чини чудо љубави на оном који верује, него због вере, због поверења оног који верује, Господ показује љубав и у односу на оне до којих је стало оним који верују. Значи, вера је ствар заједнице, ствар Цркве.

– Тамо где је снажнија заједница – снажнија је вера. Тамо где је снажнија вера многа искушења лако се разрешавају и многе препреке неупоредиво лакше се пролазе. Због вере Цркве, као што смо чули прошле недеље, због вере четворице који су принели Господу једног који не верује и који је притом због грехова својих паралисан, одузет и болестан, Господ исцељује оног који је без вере. Колико ли само има добротинастава која је Господ учинио неком који је потпуно изгубљен због вере и молитве његових родитеља, његових пријатеља и његових свештеника? Колико може бити искушења које неки свештеник, па и епископ, превазилази вером Цркве, љубављу и вером заједнице? – запитао је Светејши Патријарх и подсетио на још једну јеванђељску епизоду, познату причу о Содому и Гомору, која може бити поучна свима данас, као и увек, свагда и у сва времена:

– Содом и Гомор, који је сав лежао у греху, Господ је одредио да буде збрисан са лица земље. Међутим, постојао је у том граду један праведник, свети човек, велики праведник, праотац Авраам. Он долази Господу и моли Господа да сачува град, да сачува људе у том граду, рекавши: Господе, сачувај овај град ако у њему има педесет праведника. И, наравно, Господ, који гледа на добро, који гледа на веру не као магијску претпоставку и оруђе чуда, него као простор у којем се пројављује благодат Божја, видевши веру праведног Авраама, вели: У реду, доведи ми педесет праведника. И овај је отишао и покушао да пронађе педесет праведника. Није их било толико, па је онда молио Господа да мало спусти број, да се смањи цифра. Вели: Господе, али

сачувај овај град ако у њему има четрдесет праведника. Међутим, ни четрдесет није нашао, а није нашао ни десет на крају. Зато што није било вере, зато што није било вере као заједнице са Богом, као општења са Њим – а то значи нити право општења међу људима који су живели тамо – дакле, зато што није било довољно вере није ни могла да се пројави, потврди, посведочи сила и љубав Божја, јер Господ се не намеће. Он је слобода, апсолутна слобода, а то значи да дејствује тамо где Га хоћемо, где чезнемо за Њим, где трагамо за Њим. И у овом случају који смо данас чули, вера је предуслов деловања љубави Божје. Дошла су двојица слепаца, дошао је један глув и нем, траже помоћ, а Господ вели и пита: Верујете ли да то могу учинити? Онда се пројављује њихов унутарњи вид и унутарњи слух, имали су веру: Верујемо, Господе! И деси се чудо.

– Нека би Господ дао и нама да увек имамо чисте, истинске и праве вере, знајући да кроз њу дејствује благодат Божја у нашем животу, да се оприсутније сам Господ у нама и међу нама, а онда вером, имајући јединство са Њим, имаћемо више простора свако од нас за другог у свом срцу, имаћемо више разумевања, указиваћемо више љубави један у односу на другог, праштаћемо више један другом, тражићемо опроштај више један од другог, једном речју: живећемо оним на шта нас Господ позива, а то је покајање. Покајте се, јер се приближи Царство Небеско јесте реч Господња која открива и самог Бога, али јесте и пут којим и ми откривамо, упознајемо и спознајемо сами себе. Нека Бог да да тако буде, амин – закључио је предстојатељ Српске Православне Цркве.

Црква Светог архангела Гаврила је саграђена у периоду између 1937. и 1939. године, у славу настрадалих српских војника током Првог светског рата, добротом и љубављу ктитора Милана и Радмиле Вукићевића. Велики родољуб, солунац, носилац Албанске споменице и послератни народни посланик, почива заједно са супругом у својој задужбини коју је 4. јуна 1939. године освештао Патријарх српски Гаврило.

У летопису храма на Котежу Френше Депереа, како се тада називао крај у близини данашње Хумске улице, остало је забележено да је први парох при том храму био свештеник Јеврем Илић. У непосредној близини храма налазили су се терени Београдског спортског клуба (БСК), на чијем месту је педесетих година подигнут стадион ФК Партизан, а у непосредној близини је и Војна гимназија, чији питомци редовно посећују храм и учествују у светим богослужењима.

Пројекат храма у српско-византијском стилу је израдио архитекта и сликар Григорије Самојлов. Иконостас од ораховине у дуборезу су израдила браћа Милојевић. Првобитан фрескопис је рад академских сликара Варун-Секрета и Ретлингера, а њихову рестаурацију после Другог светског рата извршили су академски сликари Даница и Милосав Младеновић. По жељи ктитора под је израђен у мозаику по угледу на манастир Светих Архангела код Призрена.

и пренос
насликао

